

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:
Dr. Pavel Blaho, lekár v Skalici
(Szakoleza).Oznamy (inzeráty) účtujú sa
lavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 koruny. Na pol
roka 1 korunu. Jednotlivé čísla
v expedícii a pri zasielkach naj-
menej 20 výtiskov stojí 2 hal.Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy
sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Vysťahovalectvo.

Po všetkých krajiniských novinách pre-
letela zpráva, že za mesiac február r. 1907
vysťahovalo sa z Uhorskej krajiny 20,000
ľudí do Ameriky. Štatistický úrad krajin-
ský zároveň dokazuje, že ľudnosť krajiny
z roka na rok klesá. Smrtných pádov pri-
býva, pôrodov ubýva, rozumie sa, že vy-
sťahovalectvom sa tento nepomer ešte zvyšuje.

Už mnohokrát sme o tejto otázke pí-
sali a poukazovali na to hrozné nebezpe-
čenstvo, ktoré z tohoto pohybu na krajinu
sa valí. Páni, ktorí majú osudy krajiny v
rukách a ktorí sa v salónoch, v minister-
ských izbách radia o biede ľudskej, o po-
merech v krajine, nemôžu nijako vniknúť
do pravých príčin strašlivého vysťahovania,
organizujú pohraničnú políciu, chytajú vy-
sťahovaleckých agentov, pokutujú ich, za-
tvárajú. O povahe choroby a jej príčinách
nemajú pochopu ani zdania, preto ani árešty,
ani policajti nemôžu zadržať prúd, ani ho
prekaziť. Dokiaľ sa budú len páni radíť o
vysťahovaní, dokiaľ len úradníci budú
zaseďať v poradách, dotiaľ o pravom základe
tejto spoločenskej choroby nedozvie sa svet
pravdy. Delníci, maloroľníci, na vniroč príslí
remeselníci, musia sa ku takýmto poradiam
prítiahnuť, ich hlas musí byť slyšaný, ich
náhľad musí byť rozhodujúci. Kto zná biedu
len z rozprávok, z úst druhej tretej osoby,
ten nevie, čo je bieda, len ten, ktorý po-
cítí úder osudu sám, ktorý trpí stále, roky
a roky pod úderami osudu, ktorý pije z
horkého kalicha nedostatku, ktorý žitní po
slobode, po práci, po zemi, len ten môže
povedať tú pravú príčinu, prečo uteká z tejto
krajiny, prečo vkráda sa mu nenávisť do
srdca proti rodnej hrude a proti všetmu čo
je okolo neho. Trpkosť a nespokojnosť s
pomerami, vysoké dane, nedostatok slobody,
málo zeme, drahota potravín, neúcta k pra-
covitému ľudu, bezprávie širokých mas a
mnoho iných príčin ženú ľud do Ameriky.
Mladé, pracovité ruky tratia sa, assentné
komisie nemajú koho assentovať, v Hume-
nom, v Zemplínskej stolici dostavilo sa zo
600 vojovopovnínych 60 ku assentýrke!

Svetochýrne Tokajské vinohrady nemá
kto pokopať, lebo kopáči Slováci sa vysťa-
hovali za more, okolo Baltonského jazera,
na okolí „Badacsony“ je mnoho vinohra-
dov neporezaných, neni delníkov. Majitelia
širých lánov trasú sa pred žňami, jako to
bude, jako shromaždia zrelé klasy, jako
spracujú úrodu.

Smutné zjavy a ešte smutnejšie vý-
hlady do budúcnosti. Každému napadne,
ba či je to potrebné a rozumné, aby si ľudia
ani za ťažko vyrobené peniaze nemohli kúpiť

zeme? Čo zapríčinilo sedliacke
vzbury v Rumunsku, jedine tá okol-
nosť, že 1600 Bojarov-zemanov má
všetku zem v rukách! Títo dávali zem
do árendy židom, títo zase malým židom
a títo malí židia sedliakom. Tak musel
sedliak na tri-štyri pijavice drieť a sa mrviť!
To vlastne ani nebola rebelia, ale výbuchy
nekonečnej biely, nikdy nebolo by sa svet
o týchto pomeioch dozvedel, keby nie týchto
rumunských ubozákov.

U nás je merítkom vysťahovalectvo
takzvanej „hromadnej biely“. Dokiaľ bude
u nás tolko viazaných veľkých pozemkov,
nezažehnáme biedu a tým vysťahovalectvo.
Snaha po slobode a po dôstojnom ľudskom
žití je silnejšia, nežli stráznické kordony.
Preto je vysťahovalectvo stálym „momen-
tom“ pre mocných, veľkých, aby nezabú-
dali, že na národoch, na massách, drobného
ľudu nedá sa bezprávie pochopiť večne!

Význam vysťahovalectva vidíme v tom,
že ľud a jeho žiadosti príu k platnosti,
k úcte, len aby nebolo neskoro. Páni ho
háči sblížujte sa k ľudu!!

Slavnej obecnej rade ve Skalici.

Niesom „panom reprezentantom“ slobodného
a kraľovského mesta Skalice, ale ako cudzinec,
ktorý nemá pri meste slova opovažujem sa cestou
novin slavnej obecnej rade návrh predložiť v
tej mienke, že mestkí zastupitelia zaň do chlapa
hlasovať budú.

Cestoval som už mnoho, v rozdielnych kra-
jinách som bol, videl som rozdielne národy, ale tak
zohaveného, ako je náš Slovák som nenašiel, a
že skalickí Slováci tiež niesu lepší v tom sa
môže každý človek presvedčiť, keď v nedelu do
Skalice príde.

Po 12-tej hodine a každé odpuľudňa a
vičier videt z krčiem isté celé hufy ľudí, mužov
i mládencov ožralých. Tak ľahkomyselnej delnickej
triedy, ako je ve Skalici na celom okolí niet.
Celý tyžden pracuje, ale v nedelu musí zohaviť v
sebe obraz boží a sa stať zvieratom.

Jak strašný je to obraz, dietky vodía oteov
potácajúce, mládež zo školy vychodiaa, a už
salkoholizovaná.

Prečo má mesto Skalica tolko žobrákov?
Páni reprezentanti nerozmysľali ste ešte o tom?
Pozrite na starobu temer každý tretí skaličan sa
stane žobrákom, a my, ktorí sme šporlivo
žili, aby sme na nich platili. Keď by si ti ľudia
odložili tie groše čo na pálenú prechlastajú, tak
by na starosť mali z čoho žiť.

Čítal som v novinách, že v Uhorsku mnohé
miesta sa uzniesli, že v nedelu krčmy musia
byť zatvorené. Učíte páni zastupitelia mesta
tiež podobný návrh, iného spôsobu nie je ku rato-

vaniu tisícov ľudu. Keď to uskutočnite blažený-
mi urobíte sta a sta rodín, ratujete tisíce dietok
a zabezpečíte budúcnosť ľudu našému.

Cudzinec.

Roľníci a ich delníci.

Nastalo jaro, poľná práca sa otvorila, ale
s opozdeným jarom tolko práce sa shrnulo na raz,
že roľník nestačí ju vykonať. Ide do pola starý,
mladý, všetko, čo len hýbať sa môže, aby pri-
pravilo pôdu, zasialo semienka, aby tieto na čas
vyrást a dozráť mohli.

Tu sa ale mnohý hospodár škrabe za uchem
a počut z mnohých úst: čo budeme s tým polom
robiť? práce mnoho a nestačíme, kto nám to
obrobí?

Vidíme následok sťahovania sa roľníckeho
delníctva do miest a za more. V našich novinách
bolo už o tom písané, jako sa majú sedliaci starať
o roľníckych delníkov; sťahovanie sa roľníckeho
delníctva zapríčinilo to, že delník nemá stálej
práce na poli, jeho staroba nie je zabezpečená,
lebo čo očakáva jedného roľníckeho delníka na
starobu? Ak si nezgazdoval tolko, z čoho môže
vyžiť — a kde by si zgazdoval? z čoho? — nuž
ho čaká na starosť — žobrácka palica.

To je smutné. A preto keď chce niektorý
sedliak, aby mal pracovníkov v lete, musí sa
starať o jejich živobytie i v zime. Nemysľím to
tak, že by ho v zime mal živiť, len aby mu i v
zime dal výrobok. To si jeden sedliak ani nevie
predstaviť, ako túži ten delník po ustavičnej práci,
a aby túto obdržal, ide do továrne. Bár je roľ-
nícka práca tak milá, bár je kutanie sa v zemi
medzi zelenými rastlinami tak privábujúce, že i
veľkí páni mnohokrát si vyjdu do zahrady s mo-
tykou a sadia, okopávajú všeliaké zeleniny, bár je
roľnícka práca tá najzdravšia, bár je roľnícky stav
ten najblaženejší, predsa ten chudobný delník
uteká od neho, bojí sa ho, lebo nemá pri ňom
zaistenú budúcnosť.

A čo by pochodilo ešte z toho, keby sedliak
ustavičnú prácu dával delníkovi svojmu? To, že
by nemusel v nutnejší čas práce tak veľký to-
varech dávať delníkovi, jako dávať musí. Mnohí
povedia, že roľnícky delníci preto idú do miest
a fabrik, sťahujú sa za more, lebo tam dostanú
väčší plat. Ja nie som tej mienky; toto nepôsobí
sťahovanie tak hufne, lebo či nie je pravda, že
delník na poli, keď je práca akordná, vyrobí denne
pekny groš, keď neni lenivý a vyzná sa v práci?

Roľnícka práca neni tak ťažká, jako práca
v továrňach, v doloch a čo ja viem kde. Pozrime
sa len na tých, či z Viedna, či z Ameriky pri-
šlých delníkov, akí sú bládučki, vychudlí, oči
vpadlé a jako ten temný kahanček sa blyštiace,
ako by neprezradzovaly žiadneho života. Pozrime
sa na jejich shrbatené, skrútené postavy, čo nám
tieto prezradzujú; biedny život jejich, jejich ne-

zdravú prácu, od ktorej je ten štyridsaťročný ohlap horší, ako starec zronený.

A predsa jak túžia tí deláci po fabrikách! A či majú z tej práce niečo, zgazdujú si pri nej niečo? Nevieť koľko by na túto otázku mohlo povedať, že áno, majú z tej práce niečo, pomohli si z nej.

To ale sme videli, keď sa mladík oženil, nemal ani kde bývať, nemal ani odevu i s jeho ženou a za pár rokov si v roľníckej práci nadobudnul domek, roľičku, ba keď bol vždy pilný a opatrný, zmožil sa aj na kravičku, na dve a pomaly stal sa z neho maloroľník — v Skalici tzv. kravičkár — a je i teraz svojim pánom, nerozkazuje mu nikto, a s hrdosťou a pýchou si poháňa kravičky na poli, a s radosťou sa díva na rozmnožujúce sa blaho v jeho rodine.

Keď takého roľníka vidím, vždy v duši privolám do mesta odehádžajúcim delníkom: *Delníci, vráťte sa k semi, vráťte sa k prírode!* lebo najblazenejší je ten, *kto môže utiecť z mesta, kto sa môže pri suchom chlebičku na poludnie pomodliť pod holým nebom, pred veľkolepými oltármi Božej prírody.*

Sociálna demokracia v Uhorsku.

Snaha, o ktorú najviac bojuje sociálna demokracia je, aby delníctvo vytrhlo z rúk kapitálu, aby mu zlepšila jeho postavenie a aby mu zabezpečila budúcnosť. Delníctvo v mestách bolo a je utlačované od každého, nech je to fabrikant, alebo bárs aký zamestnávateľ. Delníctvo cítilo jeho biedne postavenie a cítilo ho kam ďalej tým viacej a tým dychtívejšie sa chytá sociálnej demokracie, čím viacej sa presvečuje, že ona pracuje na jeho dobro, proti zamestnávateľom.

Prostriedok jeho bojovania je poučovanie ľudu a otváranie delníckych spolkov.

Poučovanie prevádzajú novinami jako i letákmi. Demokrati majú doposiaľ 14 časopisov v Uhorsku. Dva vydávajú v slovenskej reči pod názvom »Slovenské robotnícke noviny« a »Napred« ostatné ale v uhorskej, v nemeckej a rumuskej reči. Okrem malých letákov a vyzváni, vydalo predstavenstvo strany pol druhu miliona väčších letákov vo všetkých v krajine jestvujúcich rečiach.

B E S E D N I C A.

Z dejín otroctva.

(Dokončenie.)

Posledné zbytky otroctva.

Len Amerika upadla neskorej do starého hriechu. Španieli vybojovavší bohaté doly na zlato v Mexiku, nútili domorodých Indianov ku ťažkej práci baníckej. Indiáni sa stali takým spôsobom otrokmi Španielov a poneváž neboli zvyknutí na takú ťažkú prácu, mrelí jako muchy.

Na tisíce Aztekov a iných Indiánov zahynulo v baniach mexikánskych; aby tomu odpomohli, počali Španieli, Portugalci a neskôr i Angličania v prvej polovici 16. stoletia (od roku 1511.) dovážať zajatých negrov (černochovo) z Afriky, ktorí prevzali prácu v baniach a na plantážach (sadoch, poliach) amerických. Negri (muráni) totiž boli telesne o mnoho silnejší než domorodí Indiáni.

Otroctvo černochovo je náramne smutná kapitola kresťanstva. Vidieť, kam ľudský duch dospieje, ak sa stane človek ziskuchtivým. A tu neslobodno už vynímať ani kňazstvo. Na návrh jedného, k tomu ešte vychváleného a iste nie najhoršieho kňaza, menom Laslasas, začal sa obchod s negrami a keď neskôr cirkev, potažne španielski kňazi zbadali zhubnosť a barbarstvo otroctva negrov, vymysleli bájkou, že negri sú zrodení pre otroctvo, sú potomkami Chama, ktorý znepočtil svojho otea Noa. Učený dominik Soto

Druhá rola pracovania demokratov je zkladanie spolkov delníckych a robotníckych. Celá strana je vlastne jeden spolok, ktorá dáva smer ostatným. V hlavnom meste není ani toho odvetvia stavu delníckeho, čo by si nebolo utvorilo spolok. V iných mestách tiež zakladajú spolky, ktoré stoja v spojení so spolkom hlavnomestským, toho odvetvia.

Doposiaľne účinkovanie v týchto ohľadoch národohospodárskych sociálnych demokratov bári není ešte všeobecne obľúbené, je smerované k dobru ľudu a delníci to chápu a preto sa ich zastávajú.

My tiež pracujeme tými zbraňami jako v prospech delníctva tak i zvlášte roľníctva, lebo je to veľmi potrebné, aby sa ľud vzdelával, aby sa spolčoval, aby staral o svoje národohospodárstvo, lebo národ len vzdelaný a bohatý v majetku národným má budúcnosť, ten sa môže domáhať o práva, ten si môže viac trúfať jako národ nevzdelaný a chudobný.

Doporučujeme našim rodinám
KOLÍNSKOU CÍKORKU.

Dopisy.

— **Šaštin.** U nás je veľký pohyb ohľadne založenia veľkej škrobárne. Utvorilo sa konsorcium, ktoré jako počujeme zakúpilo starý cukrovar, pre cieľe novej škrobárne. Nevieť kto stojí na čele podniku, ale myšlienka by nebola zlá, len keby škrob nebola taká partéka, ktorá sa v cene neusále mení, niektorý rok ide velice na odbyt a po iný čas zase to tak klesne, že mnohé škrobárne pracujú so ztratom. Na Morave v Čechách je niekoľko škobarní veľkých, neškodilo keby si to páni zakladatelia poprezerali a sa poradili. Potom o čo sa točí hlavná otázka? Iste o cenu, jakú bude škrobárna dávať za cent zemiakov. Nech si nik nemyslí že sedliak môže dať zemiaky za 1 zl. 30 až 50 kr, na žiadon pád nemôže. Odpadky, mláto nemajú temer žiadnej ceny, lebo čo v zemiaku záživného je, to je všetko

rozhodne oľsúdil otroctvo a takéto jeho ospravedlnenie, ale marne, otroctvo bolo majiteľom dolov a hlavne kráľom španielskym prospešné a bolo treba veľkej vojny americkej na oslobodenie otrokov. Roku 1806 7 zakázalo Anglicko vo svojich štátoch hnusný tento obchod.

*

Otroctva je ovšem ešte i dnes dosť a pred našimi očami ho vidieť denne, ale boj i oproti posledným neúprosne vedie každý statočný človek. Ideál slobody a bratstva zaplál v hrudi našej. I posledné zbytky nevolníctva musíme vyníčiť, menovite otrockého ducha, toho najhroznejšieho pozostatku dávnych časov musíme zameniť mužnou odhodlanosťou, rozumnou výchovou a sebaopovodomou prácou na zlepšenie ľudstva a nášho národa zvlášť.

„Naša Zástava“

Myšlienky.

Svoje šťastie nalezá človek jedine v láske k blížnemu.

*

Každá práca je dôležitá, lebo uslaughtuje človeka. Nenechaj učiť syna k nejakej práci, znamená toľko, vychovať ho za zbojníka.

* Židovská múdrosť.

Boh dal ľuďom pokrmu, ale čert kucharov.

*

Cheťte aby sa o vás dobré rozprávalo, vtedy nerozprávajte nič o sebe dobrého. Pascal.

preč vyplavené. Nové stroje a nový spôsob výroby škrobu nenechajú v mláte ani jedno procento škroboviny, bez škrobu sú zemiaky tráva, nezáživná rastlina. Teda pozor, nežli začnete akcie upisovať.

Šaštinan.

— **Z Trnovca.** Konečne dozvedeli sme sa, že náš pán ryehtar Uher, ktorý sa okolo nového roku odsťahoval do Holiča a k nám len kedytedy sa podíva, ide do pensie. Vrečnosti budeme velice povďační, keď táto vec pride do poriadku, lebo v Trnovci ryehtárovať a v Holiči bývať, to je samo proti zákonu. Celá obec sa na to hnevá a ľudia sú s takýmto poriadkom nepokojní.

Štefan.

Noviny z celého sveta.

— **Výbuch v lekárni.** Dňa 9. t. m. išiel praktikant v lekárni v Ledči so služkou do sklepa, aby načal plný sud s etherom. O chvíľku pršiel lekárnik do sklepu so svetlom, od čoho ether náhle vybuchol a celá miestnosť bola hneď v plameňoch, ktoré šlahaly so sklepu až na prvé poschodie. Praktikant pár skokmi utekol zo sklepu ešte prv, než by sa mu šaty boly chitily, ale druhým dvom osobám sa zle darilo. Služka, keď vybehla von, podobala sa horiacemu stĺpu, onedlho padla a umrela. Lekárnik tiež od popálenia zomrel.

— **Bankér defraudant.** V Goldbergu (Prusko) zomrel jeden bankér, Eduard Gröhs. Po jeho smrti vyšlo na javo, že zpreneveril všetky vklady, ktoré boly naňho sverené. Zpreneverení robí obnos okolo štvrt miliona mariek.

— **Sebevražda školáka.** 13-ročný školák A. Prell zo Schönbachu páchal malé krádeže, kde mohol. Pri jednej bol prichytený a obávajúce sa, že bude trestaný i v škole i od otea, skočil do rybníka a tam sa utopil.

— **Kráľ v Prahe.** 15. t. m. dal sa panovník na cestu, aby navštívil mesto Prahu, na ceste v každom väčšom meste pripravujú slavnosť na stanicách a s veľkým nadšením ho výtajú. V Prahe sa robia veľké prípravy, kam má prísť 16. odpoludnia.

— **Skočil s tretieho poschodia.** Na Žiškove skočil sklenársky pomocník B. Kremann z tretieho poschodia na zem a ťažko sa zranil. Pri úplným vedomí bol však dopravený do nemocnice. Núdza ho vohnala k pokusu sebevraždy. Bol prepustený z práce a netrúfal si vyživíť 12 detí.

— **Hľadujúci ruskí sedliaci predávajú svoje dcéry.** Táto vzrušujúca novina sa potvrdzuje v každých ruských novinách. Píšu, že v dedine Klaševu predal sedliak biedou nútený dve malé dcéry druhému sedliakovi. V Těšasi predal tiež jeden sedliak svoje dve dcéry. V Bolšaja tiež predal jeden sedliak dcéru do cudziny. Vláda není sehpná udeliť pomoci chudobným ľuďom. V niektorých obciach jedia žaludy, ktoré si na zimu skovali pre usúpané.

— **Dámsky súboj.** V Ríme na jednom plesy sa dve dámy pohádaly tak prudko, až to prišlo na lískance. Tento škandál dovršily tým, že sa vyvolaly na súboj. Čoskoro to dopadne tak, že mužskí toto špatné hájenie si eti opovrhnú, lebo už mnohí bojujú proti nemu a ženy si ho osvoja.

— **Povodne.** Zo Žiliny oznamujú, že rieky Váh, Kysuca a Rajčanka následkom topenia sa snahu a ustavičných pršok veľmi sa rozvodnily a viaceré obce zalialy. Medzi Žilinou a Rajcom železničná premávka je zastavená. V Stražove v parnej pile následkom veľkej vody prestali pracovať. — Z Trenčína oznamujú, že od veľkých

pršok Váh je veľmi rozvodnený, tak že polia sú zaliate vodou a poľné práce sú zastavené. Gz-dovia sa veľmi strachujú, lebo pre dlhotrvajúcu zimu nemohli si role porať a posiať a teraz pre povodeň zas nemôžu pracovať. — Z Košíc oznamujú, že rieka Hernád následkom stálych pršok sa natoľko rozvodnila, že sa aj z koryta vyliala a zaplavila polia. Jestli prúd vody pretrhne železničný násyp, všetky polia sa dostanú pod vodu. Aj potok Csermely vylial a okolo polepšujúceho ústavu zalial polia. — Zo Sátoraljaiuhelyu oznamujú, že následkom rýchleho topenia sa sňahu rieka Bodrog sa na toľko rozvodnila, že obce Rad, Zeteny, Szolnoeka, Szentmária a Boly zaliala voda, Bodrog vylial až po Ujhely. Hlavný slúžny pýtal vojenskú pomoc. Viac domov sa ide srútiť, tak že obyvatelia sa museli z nich vysťahovať. Aj rieka Latorca sa veľmi rozvodňuje. — Zo Zá-hrebu oznamujú, že z vidieku dochádzajú zprávy o povodňach. V Zagorii voda zaliala viac ulíc, mosty odniesla, alebo porúchala. Miestami podmyla železničné násypy, následkom čoho vlaky veľmi omeškane prichádzajú.

— **Lavina.** S hory Stregone v Itálii zrútila sa minulý pondelok ohromná lavina s kamením do údolia pod horou sa rozprestierajúceho, pričom zasypala jeden majer a hradskej asi na 100 metrov veľkou kopou kamenia. V Majeri bolo 8 osôb, ktoré iste prišli o život. Obyvatelia susednej obce ohromnou ranou boli na nešťastie upozornení a prišli zasypaným na pomoc, ale sa im posiaľ nepodarilo zasypaných odkopať pre kamenie.

— **Proti vysťahovalectvu.** Ministrovi vnútrných záležitostí prišlo na známosť, že jednatelia twerpenských lodí v liste prosili notárov, aby v sťahovaní ľudí pomáhali. Za každú osobu bili im 10 korún. Takýchto jednatelov kázal minister prísne potrestať.

— **Či si môže zamestnávateľ zadržat pracovnú knižku pre nesplatenú zálohu?** Továrnik Jozef B. zadržal jednomu delníkovi pracovnú knižku, lebo tento mu nesplatil vybranú zálohu. Delník zažaloval preto továrnika. Pražský živnostenský súd odsúdil továrnika na vydanie knižky a na zaplatenie 6 kor. 68 hal. za preza-hálané vinou továrnika dni a sice za 24 hodín pod exekúciou. Keď bol delník továrnikovi niečo dlžen, mal si to tento vyraziť z mzdy delníckovej.

Predplácajte „Pokrok“ 2 kor. na rok!

Drobné zprávy.

— **Novota.** Ako očívame, chystá sa ve Skalici vydávanie hospodárskeho časopisu pod názvom „Slovenský Hospodár“. Má to byť 14 denník, s prílohami, a sice 15. každý mesiac „Slovenská politika“, a 30. príloha výlučne mladežou písaná pod názvom: „Slovenský šohaj“ a „Slovenská deva“. Pracovníkov už mnoho sa prihlásilo a žiadá sa, aby páni spisovatelia, ktorí svoj ľud milujú a na hospodárskom zveladení Slovenska praco-

vať chcu, svoje odborné práce doposielali pod značkou »Hospodár« Szakoleza, post. restante.

— **Morava.** Celé údolie moravy od Skalice po novú Ves podobá sa moru, voda jeden deň padá, druhý deň stúpa. Škoda je ohromná, oziminy vymrzlé na lúkach dobrá tráva vyhuje a zostanú močariny. Teraz by sa mal pán minister orby prísť k nám pozrieť.

— **Marnotratný syn** od Jozefa Hollého bude sa hrať v Skalici. Práve teraz učia sa ho ochotníci Kat Kruhu.

— **Sv. Jány.** V našom spolku pod novým predsedom J. Folbom prevedená bola záhladná revízia obchodu a knih. Očakávame že členovia budú robiť tiež svoje povinnosti a prispejú k tomu, aby sa obchod pozdvihol.

— **Nedostatok delníkov** javi sa na všetky strany, z Čiech a z Moravy za vysoké peniaze hladajú na Horaiakoch delníkov. Mzda stúpa každým dňom. Vystahovalectvo trvá.

— **Už dávno bolo v Skalici** oznámené že sa majú stromy od husienok očistiť a všeliaké kry pri vinohradoch vyrúbať. No posiaľ ešte neúčinkovala ani hrozba v tejto veci, lebo mnohí si ešte neočistili stromy. Prosíme takých, aby povinnosťam svojim zadosťučinili pre dobro všetkých ľudí. *Vinohradník.*

— **V skalických** vinohradoch budú stromy, zvlášte jablone kvitnúť. Neočakávali sme to. Preto hľadme očistiť stromy.

KUPUJTE V POTRAVNOM SPOLKU!

Hospodárstvo.

K čomu sú roľníci domáce zvieratá.

Delník, remeselník alebo úradník dostane za jeho prácu plat, ktorý sa číta alebo rovno od urobenej práce, alebo od času pracovania. Stav tieto nemajú inej starosti, jako vyhľadať si prácu a ju poriadne previesť.

Veľmi sa delí od týchto stavov, stav roľníkov. Roľník za jeho prácu platu nedostane, lebo ju vloží do prírody, a tá sa len raz odplatí, a ani vtedy nie hotovými peniazmi, ale plodinami, potravnými článkami, ktoré sa dajú zpeňažiť.

Roľník musí opatrným byť pri zpeňažení svojich plodín, ktoré ho mnoho práce, mnoho času a mnoho namáhania stály. Musí rozvážiť, či by nedaly väčší výnos tie plodiny, keby sme ich inde uplatnili, jako na trhu.

Plodiny sa dajú dobre uplatniť a zpeňažiť pri dobytku a pri drúbeži. Dajú sa zpeňažiť výrobou z nich iných potravných článkov, jako ku príkladu z jačmeňa sa dorába pivo, z repy cukor, zo zemiakov špiritus. Tieto potravné články nie su tak dôležité, jako mäso, sádlo, mlieko a vajcia, preto sa musí viac do ohľadu brať pestovanie drúbeže a chov dobytku.

Dnešní ceny hospodárskych plodín sú tak

útkže že keby roľník nehladel ich ináč zpeňažiť, jeho práca by nebola zaplataená ničím, ba musel by roľníctva zanechať. Dobytko vraj sa podobá stroju. Na stroji sa vyrobí z jedného potravného článku druhý; i dobytko nám naše plodiny obracia v dobré potraviny. Ale jako zlý stroj nám danú mu látku len kazí, tak i zlý dobytko nám nepri-nesie z daných mu plodín žiadny úžitok. Tedy dobytko máme pestovať len vždy toho najlepšieho druhu.

To vie každý že kravy jednej šlachty lepš doja, častejšie prinášajú telata, jako inej. Každý hľadá si nadobudnúť tej najlepšej šlachty. Kone teplokrevné sú vytrvanlivejši v práci, jako chladnokrevné. I sliepky jedného druhu sú lepšie na nesení, jako druhu iného.

Že mnoho záleží na druhu zvierat to vie každý. Mnoho záleží ale i na jejích výchove. Dobytko sa musí vždy dobre a riadne krmíť, aby vždy úžitok prinášať mohol. Musí sa udržiavať vo zdraviu; toho dosiahneme keď mu pripravíme čistý a pohodlný prýbtyk. Ponevác dobytko si nevie zdravie chrániť sám, mu-íme naň dozerať, nedat mu príležitosti, kde by si mohol zdravie poškodiť.

Nikdy nesmieme chovať len jeden druh zvierat, ale dľa možnosti vš tky. Lebo nevyplatí-li sa nám jeden dobre, vyplatí sa druhý. Roľníkovi dá príroda tak rozmanitých plodín, že môže udržiavať všetky domáce zvieratá, a pri tom má úžitok všeliaký. Môže i sobe popriať rozmanitejšej výživy a má vždy potravné články na predaj, z ktorých si nahradí zase iné potreby.

Ponevác roľník nedostane za svoju prácu rovného platu, musí si hona zvieracích výrobkoch nadobudnúť a v tom záleží práve roľníckova budúcnosť jeho blahobyť, akým spôsobom vie svoje výrobky zpeňažiť. A to je všeobecne uznané, že sa plodiny najlepšie dajú zpeňažiť pestovaním drúbeže, a chovom dobytku, lebo tieto majú najlepší cenu na trhu.

— **Na vrani oka** dobre posobí obyčajná cibula namočená v octe. Cibula sa pokráže na kolečka, v octe trochu namočí a priloží na noc na vrani oko a dobre sa priváže. Keď nezmäklo vrani oko do rána, opakujme obväz i na druhú noc, a sice tak dlho až sa vrani oko dá odlúpnuť.

— **Proti pichnutiu hmyzu** užívame s dobrým výsledkom obyčajnú cibulu. Ukroji sa kúsek a tým sa rana natre, čím sa holasť mierná a predíde sa nemilým následkom, ktoré môžu byť často považlivé.

— **Repe veľmi prospievá**, keď semeno namočíme v teplej vode.

— **Očkovanie prasat.** Kto chce nechať si prasata očkovať, nech sa do 10 dní prihlási v skalickom mliekarskom družstve. Očkovať sa môžu len niže polročné prasata. Cena za očkovanie 40 halierov.

— **Odstavovaní jahňat** začína sa už po 3 týždňoch a trvá dosť dlho. Akonahle počne jahňa siahať po sene a evičí sa v prežuvaní davajme mu trochu dobrého sena, alebo otavy a trochu ovsu. Veľmi dobre účinkuje pre jahňatka mrkva. Môžeme im ju dávať už po 3—4

Staviteľská kancellária **M. M. HARMINCA** v Budapešti IV., Papnövelde-u. 10.

hľadá do stálej práce viacerých murárskych pomocníkov, v páde že sa s jedného miesta viac ako 20 murárov hlási, príde pre nich, zaplatí cestovné útraty. — **Taktiež vezme za učňov** viac chlapcov, 15-ročných na 3 roky, 17—20-ročných na 2 roky, vyše 20-ročných na 1 a pol roka. Prihlásiť sa možno hneď.

tyždňoch. K tomu účelu sa mrkva umyje, usuší a poseká na drobné kúsky. Po dvoch mesiacoch môžeme im davať aj trochu repy. Zemiaky sa pre ne nehodia, ba vykláčené sú zcela nebezpečné. Úplné odstavenie jahňat nastáva, keď sa docela privykly na krmeniu, pravidelne prežuvajú a vedia sa i samostatne pastvou vyživiť.

UPOZORNENIE!! P. T. Hospodári, ktorí chcete umelé hnojivá, prihláste sa v skalickom potravnom spolku.

OZNAMY.

Oznamujem et. obecnstvu, že som prevzal jednatelstvo „Národnej ľudovej assekurácie“. Assekurovať sa môže každý človek, počnúc od 20. roku až po 60; starší sa nepríjmu. Stanovy sa každému napred prečítajú. Prihlásiť sa možno kedykoľvek u **Jozefa Vanek**, krajčírka a jednatela v **Holiči**, č. 87.

První moravská ROLNICKÁ TOVÁRNA AKCIOVÁ

na soustředěna hnojiva a lučebniny v Přerově. doporučuje ku hnojení na jaře za zvlášť výhodných cen

Pro nížiny a úrodnější půdy:

- K ječmenu:
  - SDI Superfosfát draselnatý,
  - SKMI Superfosfát z kostní moučky,
  - SNI Superfosfát nerostný,
  - KI 40-procentní sůl draselnatou.

Pro hornaté kraje:

- SA Superfosfát čpavkový neb
- KMR Kostní moučku rozloženou.

K řepě (cukrovce)

- SAI Superfosfát čpavkový a
- KI 40-proc. sůl draselnatou neb
- SKMI Superfosfát z kostní moučky,
- SNI Superfosfát nerostný s přidáním
- Chlíského ledu, síranu čpavkového, neb dusíku vápenatého.

K ovsu a zemákům:

- SA Superfosfát čpavkový neb
- SKMI Superfosfát z kostní moučky,
- SNI Superfosfát nerostný s přidáním
- buď dusíku vápenatého neb
- síranu čpavkového.

K jeteli a lukám

- SD Superfosfát draselnatý neb
- SF Sádra superfosfátovou neb
- Tomasovu strusku s káinitem.

Podporujte závod rolnický!

Pro nížiny a hornaté kraje:

Pro nížiny a hornaté kraje:

UPOZORNĚNÍ! V zájmu pánů rolníků radíme, by se dříve přesvědčili o cenách a podmínkách u rolnické rýze české továrny na umělá hnojiva v Přerově, než koupí.

Sklad pre Skalicu a okolie má „Potravny Spolok“ v Skalici.

Cenníky zdarma TELEFON Pouze za hotové číslo 016

Největší česká tovární výroba HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ NA MORAVĚ. JOSEF LIDL V BRNĚ

zelný trh číslo 11 Prísežný znalec c.k. zem. soudu v Brně. VLASTNÍ VÝROBA TAHACÍCH HARMONIK všech druhů. Jednořadové, 2rad 3rad. a chromatické harmoniky z nejlepšího materiálu a nejsolidnější práce. Ceny velmi mírné. Sta přepisů uznání a díků

18-50

Slovenská knižnica

nemala by chýbať v žiadnom dome. V prvom svazku práve vyšla: **Reštaurácia**, krásny opis starodávnych reštaurácijských volien. Pre ďalšie svazky vybrali sme nasledujúce krásne knihy:

- 1) Tri rozprávky od J. Čajáka
- 2) Nové besedy od Tajo Shého.
- 3) Dejiny národa slovenského.

Adresa: Vydav. telstvo Slovenskej knižnice (F. VOTRUBA.) BUDAPEST VIII Rákocsy-tér 3.

Každý rok 4 knihy spolu za: **2^k 40^h**

Kto chce predst' zeni ky (erteple) pre ošípané, nech sa hlási v mliekarni.

Dom pozostávajúci z jednej izby, kuchyne, komore, meštale, dvora, z hrady, novej stodole (všetko pod škrydlicou) a veľkého humna má na predaj **Pavel a Alžbeta Slacik v Holiči**, Kopčanská ul. č. 126.

D. Sensel. Stroková výroba pletených punčoch v Holiči. (Ny. m.) Shotovuje punčochy pre panie, dietky a pre pánov z bavlny a hodobáveho pletiva a síce len v prvej jakosti. Prijíma aj nadpletanie každého druhu punčoch za najľavnejšie — ceny. — Rýchle zasielanie. — D. konalá výroba.

Prijmem dobrého čizmárkeho tovaryša na stálu prácu, miesto možno zaujať hneď. Aj jedného učňa s poriadnej rolny. **Vepi Ján**, čizmár v **Holiči**, č. 508.

Sviece kostolné všetkých druhov

voskové a polovoskové sviečky

stolné stearinové a parašínové, hladké a krútené, biele lebo barevné, ďalej

mydlá ku praniu a voňavé (toiletne), všetky v najlepšej jakosti dodáva najľavnejšie

Prvá Královohradecká cis. a král. dvornia tovareň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček, Hradec Králové, Král. České. Založeno roku 1816.

11-52

Solidna česká kreslanská firma.

OZNAM.

Oznamujem et. obecnstvu, jak don áecmu, tak i prespolnému, že som prevzal od nového roku veľkú hospodu

„KUHORSKEJ KORUNE“

v **Holiči**, na rynku do prenájmu. Budem sa usilovať, čo najsvedomitejšie obslážiť pp. hostov dobrými a čerstvými nápojmi a jedlami. — Taktiež čisté maštale a dvor. Liehové nápoje sú laené, 1 liter rumu 1 kor., 1 liter červeného vína von z domu 60 hal. Odporúčajú sa do priazne et. obecnstva, o hojnú návštevu prosí

Michal Červenka, hostinský v **Holiči**.

SUKNE

polovlnené . . . po 65—70 kr. a výše.
grisetové . . . po 1 zl. 20 kr. a výše.
satenové . . . po 93 kr. a výše.
kafasové . . . po 1 zl. 10 kr. a výše.
atlasové . . . po 1 zl. 5 kr. a výše.
klotové . . . po 2—3 zl. a výše.

a jiné tkalcov. výrobky dokirkou zasílá tkalcovna.

ADOLFA JELÍNKA v **Jimramově**, (MORAVA).
Vzorky zdarma a franko.
Kdo zkusí jednou po druhé kupí zas!

Prokop Skorkovský syn.

čISTÁ OVČÍ VLNA

OCHRANNÁ ZNAMKA

zasilatelsky dům **sukn** a modních látek pro — pány i dámy — v **Humpoleci**

Zasílá svoje vzorníky na požádání každému ochotně franko, proti frankovanému vracení. Zásilky přes 20 korun vyplacené.

Ján Novomestský, mechanik v **Holiči**

odporúča et. obecnstvu svoj hojne zásobený sklad šicích strojov, biciklov aj hospodárskych strojov; zároveň upozorňuje, že prijíma všetky reparaatúry do jeho oboru — siahajúce.

